

SANAYİDE AR-GE VE TEKNOLOJİ ATAĞI

ISO 500'DE ÜRETİM DEĞİŞİYOR

'500 Büyük' araştırmasına göre teknolojiyle elde edilen katma değer payı 3 yılda 27.5'ten % 31.2'ye çıktı, Ar-Ge harcaması 6.2 milyara ulaştı.

EN büyük 500 sanayi kuruluşunun yarattığı katma değerde 'teknolojinin' payı artıyor. İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan 'Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu' araştırmasının sonuçlarına göre, teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer açısından, 2018'de orta yüksek ve yüksek teknolojiyle yaratılan katma değer toplamı yüzde 27.5 iken, bu oran 2019'da yüzde 30.4'e, geçen yıl ise yüzde 31.2'ye çıktı.

KATMA DEĞER ARTTI

Söz konusu araştırmada, geçen yıl teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımında yüksek teknolojinin payı yüzde 6.4 olurken orta yüksek teknolojinin payı yüzde 24.8 oldu. Orta düşük teknolojinin payı yüzde 31.5 iken, düşük tekno-

lojinin payı ise yüzde 37 olarak belirlendi. 2019 yılında ise ISO 500'de yaratılan katma değer içerisinde yüksek teknolojinin payı 6.9, orta yüksek teknolojinin payı 23.5, orta düşük teknolojinin payı 29.6 ve düşük teknolojinin payı ise yüzde 40 olarak kayıtlara geçmişti.

AR-GE'YE 6.2 MİLYAR

Araştırmaya göre, ISO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2013 yılından be-

ri kademeli olarak artıyor. Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşundan 2012 yılında 225'i Ar-Ge harcaması yaparken, bu sayı 2019'da 262'ye, geçen yıl, 2019'a göre kuruluşların Ar-Ge harcamaları yüzde 4.9 artarak 5.9 milyar liradan 6.2 milyar liraya yükseldi. 2019'da yüzde 0.58 olan Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranı ise geçen yıl yüzde 0.53'e geriledi.

İHRACATIN % 38'İNİ YAPTILAR

ISO 500'ün ihracatı geçen yıl pandemi nedeniyle yüzde 12.8 gerileyerek 64.1 milyar dolar oldu. En büyük 500 kuruluş, geçen yıl Türkiye ihracatının 37.8'ini gerçekleştirdi. 2000'li yıllardan itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı ise geçen yıl 465 oldu.

İSO Türkiye İmalat PMI 49,3 oldu

İSO Türkiye İmalat PMI mayısta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50,0'nin altında kaydedildi. IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Mayıs ayının önemli bölümünde uygulamada olan Kovid-19 kısıtlamaları, Türk imalat sektörü üzerinde olumsuz etki oluşturdu" dedi. **5te**

İSO İmalat PMI'ı 1 yıl sonra düştü

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), mayısta 49,3 olarak gerçekleşti. **İSO**'dan yapılan açıklamayla **İSO Türkiye** İmalat PMI anketinin Mayıs ayı sonuçları açıklandı. Buna göre, eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, nisan 50,4 olarak ölçülen manşet PMI mayısta 49,3 olarak gerçekleşti. Böylece Mayıs 2020'den sonra ilk kez eşik değeri olan 50,0'nin altında kaydedildi.

Bununla birlikte, endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti. Mayıs ayında Kovid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması, hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açarken, bu düşüşler nisan ayına göre hızlanmakla birlikte salgının geçen yılki ilk dalgasına göre çok daha sınırlı gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi. İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla iş gücü sayılarını artırmaya devam etti ancak işe alımlar da Kovid-19 kısıtlamalarından olumsuz etkilendi.

Böylece istihdam yaratma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin en düşük oranında kaydedilirken, tedarik zinciri aksaklıkları yine anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu.

Plastikte mükemmeliyet merkezi kuruluyor

MİLLÎ Eğitim Bakanlığı (MEB), **sanayinin** önemli sektörlerinden biri olan ve inşaat, medikal, otomotiv, ambalaj gibi birçok alanda kullanılan plastik teknolojisi alanında Ankara 1. Organize **Sanayi** Bölgesi'nde (**OSB**) ilk mükemmeliyet merkezini kurma sürecini başlattı. Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Mahmut Özer, son üç yılda mesleki eğitimin tüm alanlarında, iş gücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda mesleki eğitimi yeniden yapılandırma ve güçlendirme bağlamında çok önemli mesafe aldıklarını söyledi. Bu yıl iş birliklerinde tematik alanlara yoğunlaşmaya başladıklarını belirten Özer, bu kapsamda, **İstanbul Sanayi Odası** (**İSO**) ile mevcut iş birliklere ilaveten kaynakçılık ve yazılım alanlarında İstanbul'da yeni mükemmeliyet merkezleri kurduklarını anlattı.

İnsan kaynağı sürekli artıyor

Özer, plastik teknolojisinin de öncelik verdikleri alanlardan biri olduğunu dile getirerek, şunları kaydetti: "Plastik teknolojisi alanı ülkemizde son yıllarda büyüyor ve ihracat kapasitesi sürekli artıyor. Bu alanda insan kaynağı ihtiyacı da sürekli artıyor. PAGEV ile İstanbul ve Gebze'de kurduğumuz iş birikle-

ri başarılı bir şekilde devam ediyor. Şimdi Ankara'da da plastik teknolojisi alanında önemli bir adım atıyoruz. Serdar Plastik A.Ş ile Ankara 1. Organize **Sanayi** Bölgesi'nde plastik teknolojisi alanında mükemmeliyet merkezi kurmak için süreci başlattık. Bu merkezin bünyesinde aynı zamanda Ar-Ge merkezi de olacak. Ayrıca **OSB** civarındaki 3 mesleki ve teknik Anadolu litemiz ve mesleki eğitim merkezlerimiz de mükemmeliyet merkezi ile ilişkilendirilecek. Öğrencilerimiz bu-

radaki tesislerde beceri eğitimleri alacakları gibi öğretmenlerimize yönelik de işbaşı ve mesleki gelişim eğitimleri düzenlenecek. Öğrencilerimize burs desteği sağlanacağı gibi istihdamda da öncelik verilecek. Ayrıca, Ar-Ge merkezimizde plastik teknolojisi alanında patent, faydalı model, tasarım ve marka çalışmaları öğretmenlerimiz, öğrencilerimiz ve Serdar Plastik çalışanları tarafından ortaklaşa yürütülecek."

Yüksek teknolojinin sanayide payı artıyor

Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'na göre, teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer açısından 2018'de orta yüksek ve yüksek teknolojiyle yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 iken 2019'da yüzde 30,4'e ve geçen yıl yüzde 31,2'ye çıktı.

TÜRKİYE'NİN en büyük 500 sanayi kuruluşunun teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımı açısından orta yüksek ve yüksek teknoloji gruplarında pay 3 yıldır artıyor. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'nın sonuçlarına göre, teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer açısından, 2018'de orta yüksek ve yüksek teknolojiyle yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 iken, bu oran 2019'da % 30,4'e, geçen yıl ise % 31,2'ye çıktı.

Son 2 yılda değişim yaşandı

Söz konusu araştırmada, geçen yıl teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımında yüksek teknolojinin payı yüzde 6,4 olurken orta yüksek teknolojinin payı yüzde 24,8 oldu. Orta düşük teknolojinin payı yüzde 31,5 iken, düşük teknolojinin payı ise yüzde 37 olarak belirlendi. 2019 yılında ise **İSO 500**'de yaratılan katma değer içerisinde yüksek teknolojinin payı 6,9, orta yüksek teknolojinin payı 23,5, orta düşük teknolojinin payı 29,6 ve düşük teknolojinin payı ise yüzde 40 olarak kayıtlara geçmişti. Böylece son 2 yılda Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun katma değer dağılımında yüksek ve düşük teknolojinin oranı azalırken, orta yüksek ve orta düşük teknolojinin payı arttı.

AR-GE'ye harcama yapan sayısı arttı

Araştırmaya göre, **İSO 500**'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2013 yılından beri kademe olarak artıyor. Türkiye'nin

en büyük 500 sanayi kuruluşundan 2012 yılında 225'i Ar-Ge harcaması yaparken, bu sayı 2019'da 262'ye, geçen ise 271'e çıktı. Geçen yıl, 2019'a göre kuruluşların Ar-Ge harcamaları yüzde 4,9 artarak 5,9 milyar liradan 6,2 milyar liraya yükseldi. 2019'da yüzde 0,58 olan Ar-Ge harcamalarının üretimden satışlara oranı ise geçen yıl yüzde 0,53'e geriledi.

İhracat gerilerken ihracatçı sayısı arttı

Türkiye'nin 500 büyük sa-

nayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de önceki yıla göre yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlarla karşılaştırıldığında yavaşladı. **İSO 500**'ün ihracatı geçen yıl yüzde 12,8 gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. Küresel ticaret ve ihracat açısından zor bir yıl olan 2020'de, Türkiye'nin ihracatı yüzde 6,2'lik düşüşle 169,7 milyar dolara geriledi. **Sanayi** sektörü ihracatı da yüzde 6,6'lık düşüşle 163,6 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. İhracat performansı Türkiye'nin genel ve **sanayi** ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrılsa da **İSO 500** yine Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu. En büyük 500 kuruluş, geçen yıl Türkiye ihracatının 37,8'ini, **sanayi** sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini gerçekleştirdi. 2000'li yıllardan itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı ise geçen yıl 465 oldu.

DEVLER LİGİ'NDE AOSB'DEN 16 FİRMA

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) açıkladığı 2020 yılı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" listesinde, Adana Hacı Sabancı Organize Sanayi Bölgesi'nden (AOSB) 7'si Adana merkezli toplam 16 firma yer aldı. AOSB Yönetim Kurulu Başkanı Bekir Sütcü, coğrafi konumu, lojistik avantajları, uygun arsa fiyatları, en uygun fiyatla doğalgaz, su ve elektrik temini, arıtma tesisleri, altyapı ve üst yapı imkanları ile cazibe merkezi olan Adana OSB'nin, Türk sanayisinin devler ligindeki firmalarıyla bir kez daha gurur duyduğunu bildirdi. Sütcü, kentin daha fazlasını başarabilecek güçte olduğunu ifade etti.

İmalatta mayıs sıkıntısı PMI ve SAMEKS düştü

EKONOMİ SERVİSİ

EKONOMİK büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansını ölçen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, mayısta 49.3'a geriledi. Endeks on bir yılda ilk kez eşik değer 50.0'nin altına kaydedildi. Bununla birlikte endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti. Endeks nisanda 50.4 olarak ölçülmüştü. Mayıs ayında Covid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması, hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açtı. Bu düşüşler nisan ayına göre hızlanmakla birlikte salgının geçen yılki ilk dalgasına göre çok daha sınırlı oldu. Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi.

İSTİHDAM ARTIŞI YAVAŞLADI

İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla işgücü sayılarını artırmaya devam etti ancak iş alımları da Covid-19 kısıtlamalarından olumsuz etkilendi. Böylece istihdam yaratma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin en düşük oranında kaydedildi. Tedarik zinciri aksaklıkları yine anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu. Ham madde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı. Mayısta belirlenmiş gerçekleşen girdi maliyeti enflasyonu, bir önceki ayla kıyaslandığında da daha yüksek oranda kaydedildi. Türk lirasındaki değer kaybının girdi maliyetlerinde yükselişe yol açan faktörlerden biri olduğu bildirildi. Bu gelişmelerin sonucunda firmalar satış fiyatlarını keskin şekilde yükseltti ve bu artış yılbaşından beri en yüksek oranda gerçekleşti. Satın alma faaliyetleri mayıs ayında ılımlı bir yavaşlama kaydetti ve kısmen ham madde temininde yaşanan zorluklara bağlı olarak girdi stokları da düşüş gösterdi.

İmalat **sanayisindeki** faaliyetlerin durumunu gösteren **İSO İmalat PMI endeksi** geçen yılki kapanma döneminden sonra ilk kez mayıs ayında 50'nin altına geriledi. On sektörün yedisinde üretim mayısta yavaşladı. **Sanayi** sektörü **SAMEKS Endeksi** de, mayısta bir önceki aya göre 2.3 puan azalarak 49.9'a geriledi

ninde yaşanan zorluklara bağlı olarak girdi stokları da düşüş gösterdi.

8 SEKTÖRDE ÇALIŞAN SAYISI ARTTI

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI mayıs verilerini içeren rapora baktığımızda, takip edilen 10 sektörden yedisinin üretimi mayıs ayında yavaşladı. En belirgin düşüşler ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektörlerinde oldu. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Covid-19'un ilk dalgasının başlangıcında olduğu gibi üretim açısından en iyi performans gösteren sektör gıda ürünleri oldu. On sektörden sadece dördünün artış sağlayabildiği ve gıda ürünleri sektörünün

büyümeye başı çektiği yeni siparişler tarafından da benzer bir görünüm vardı. Siparişlerde en keskin yavaşlama ise makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. İstihdam eğilimleri genel olarak olumlu seyretmeyi sürdürdü. Takip edilen 10 sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı. Bu duruma istisna teşkil eden sektörler ağaç ve kağıt ürünleri ile giyim ve deri ürünleri oldu. İstihdamdaki en güçlü artış ise ana metal **sanayi** sektöründe kaydedildi.

KUR ARTIŞI FİYATLARI VURUYOR

Tedarikçilerin teslimat sürelerinde genele yaygın artışlar devam ederken en ciddi bozulma ana metaller ile elektronik ve elektrikli ürünler sektörlerinde gerçekleşti. Girdi teminindeki zorluklar enflasyonist baskılara katkı yaparken Türk lirasındaki zayıflık da fiyatlarda yükselişe yol açtı. Sektörlerin çoğunda girdi fiyatları nisana göre daha düşük oranda artış kaydetse de girdi maliyetleri enflasyonu belirgin düzey-

Hizmetler tarafı da zayıfladı

MÜSTAKİL Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Satınalma Müdürleri Bileşik Endeksi (SAMEKS), mayısta önceki aya göre 1.4 puan azalarak 51.7 oldu. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış **sanayi** sektörü **SAMEKS Endeksi** DE, mayısta bir önceki aya göre 2.3 puan azalarak 49.9 seviyesine geriledi. Bu dönemde **sanayi** sektörü genelinde ocak ayında başlayan emek talebi artışı devam etti ve istihdam alt endeksi 1.7 puan artışla 61.4 seviyesine yükseldi. Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış **SAMEKS Hizmet Sektörü** Endeksi, mayısta bir önceki aya göre 1.4 puan azalarak 51.5 seviyesine geriledi. Mayısta bir önceki aya göre 1.6 puan hız kaybetmiş olmasına karşın 51.5 seviyesinde gerçekleşen istihdam alt endeksi ise hizmet sektörüne genelinde emek talebinin olumlu seyrinin sürdüğünü gösterdi.

d e kalmaya devam etti. Öte yandan, girdi alımlarının arttığı üç sektörde dahi, malzeme temininde yaşanan zorluklar girdi stoklarının azalmasına yol açtı. Sektörlerin tamamında nihai ürün stokları düşüş kaydetti. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI anket verilerini yorumlayan İHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Mayıs ayının önemli bölümünde uygulamada olan Covid-19 kısıtlamaları, beklentilerle uyumlu bir şekilde Türk imalat sektörü üzerinde olumsuz etki yarattı. Firmaların beklentisi, kısıtlamaların salgını kontrol altına alma konusunda arzu edilen etkiyi göstermesi ve tedbirlerin gevşetilmeye başlanmasıyla birlikte büyüme bölgesine güçlü bir dönüşüm yaşanabileceği yönünde" dedi.

EŞİK DEĞERİN ALTINDA İmalat mayısta olumsuz etkilendi

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), mayısta 49.3 olarak gerçekleşti. Endeks bir yılda ilk kez eşik değeri olan 50.0'nin altına düştü. IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Mayıs ayında Covid-19 kısıtlamaları, beklentilerle uyumlu bir şekilde Türk imalat sektörü üzerinde olumsuz etki yarattı. Firmaların beklentisi tedbirlerin gevşetilmeye başlanmasıyla birlikte büyüme bölgesine güçlü bir dönüşün yaşanabileceği yönünde" diye konuştu. ● **Ekonomi Servisi**

İmalat PMI eşikten düştü

ISO Türkiye İmalat PMI, Mayısta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50,0'nin altında kaydedildi.

DOĞRUHABER - Hasan Işık - İstanbul Sanayi Odası 2021 yılı mayıs ayına ait "Türkiye İmalat PMI" raporu ile Türkiye Sektörel PMI raporunu açıkladı. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, Mayısta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50,0'nin altında kaydedildi. Bununla birlikte endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı

düzeyde olduğuna işaret etti. **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye Sektörel PMI mayıs verilerine göre, takip edilen 10 sektörden yedisinin üretimi mayıs ayında yavaşladı. Üretim açısından en iyi performansı gıda ürünleri sektörü gösterirken, en belirgin düşüş ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Siparişlerde en keskin yavaşlama makine ve metal ürünlerinde olurken, 10 sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı.

Orta ve yüksek teknoloji yoğunluğu yüzde 31'i aştı

İSO tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun yarattığı katma değerde "teknolojinin" payı artıyor. 2018'de orta yüksek ve yüksek teknolojiyle yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 olurken, bu oran 2019'da yüzde 30,4'e ve geçen yıl yüzde 31,2'ye çıktı. Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşunun teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımı açısından orta yüksek ve yüksek teknoloji gruplarında pay 3 yıldır yükseliyor. Geçen yıl teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımında yüksek

teknolojinin payı yüzde 6,4 olurken orta yüksek teknolojinin payı yüzde 24,8 oldu. Orta düşük teknolojinin payı yüzde 31,5 iken, düşük teknolojinin payı ise yüzde 37 olarak belirlendi. 2019 yılında ise İSO 500'de yaratılan katma değer içerisinde yüksek teknolojinin payı 6,9, orta yüksek teknolojinin payı 23,5, orta düşük teknolojinin payı 29,6 ve düşük teknolojinin payı ise yüzde 40 olarak kayıtlara geçmişti. Böylece son 2 yılda Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun katma değer dağılımında yüksek ve düşük teknolojinin oranı azalırken, orta yüksek ve orta düşük teknolojinin payı arttı.

Ar-Ge harcaması yapan şirket sayısı 271 oldu

İSO 500'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısı 2013 yılından beri kademeli olarak artıyor. Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşundan 2012 yılında 225'i Ar-Ge harcaması yaparken, bu sayı 2019'da 262'ye, geçen yıl ise 271'e çıktı. Geçen yıl, 2019'a göre kuruluşların Ar-Ge harcamaları yüzde 4,9 artarak 5,9 milyar liradan 6,2 milyar liraya yükseldi. Türkiye'nin 500 büyük sanayi kuruluşunun üretimden satışları 2020'de önceki yıla göre yüzde 15,3 artarak 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldi. Büyüme performansı, 2018'deki yüzde 34,5 ve 2019'daki yüzde 16,4'lük artışlarla karşılaştırıldığında yavaşladı. İSO 500'ün

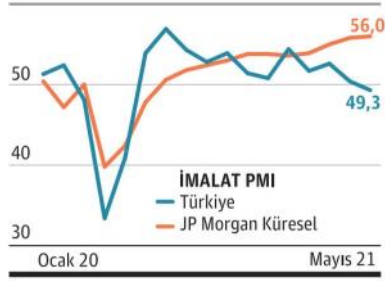
ihracatı geçen yıl yüzde 12,8 gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. Küresel ticaret ve ihracat açısından zor bir yıl olan 2020'de, Türkiye'nin ihracatı yüzde 6,2'lik düşüşle 169,7 milyar dolara geriledi. Sanayi sektörü ihracatı da yüzde 6,6'lık düşüşle 163,6 milyar dolar olarak gerçekleşmişti. İhracat performansı Türkiye'nin genel ve sanayi ihracat performansından bir ölçüde olumsuz ayrışsa da İSO 500 yine Türkiye ihracatı içindeki ağırlığını korudu. En büyük 500 kuruluş, geçen yıl Türkiye ihracatının 37,8'ini, sanayi sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini gerçekleştirdi. 2000'li yılların ortalarından itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı ise geçen yıl 465 oldu. / AA

NE OLDU: Dolar endeksi küresel çapta 90 seviyesinin altındaki seyrini sürdürürken TL karşısında güçlenme hareketine de devam etti. Dolar/TL dün 8.50 liranın üzerine çıkarken Borsa İstanbul görece daha pozitif bir gün geçirdi. Bankacılık endeksi yeniden yönünü yukarıya çevirdi. Dün **İstanbul Ticaret Odası** İstanbul enflasyonuna ilişkin verileri açıkladı. Buna göre İstanbul'da perakende fiyatlar mayısta aylık bazda yüzde 1,67, yıllık bazda ise yüzde 15,78 yükseldi. Yine dün açıklanan **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** ve IHS Markit'in verilere göre; mayıs-

ta imalat PMI 50,4 seviyesinden 49,3 seviyesine geriledi. En son geçen yıl mayıs ayında daralma gösteren imalat **sanayi**, Haziran 2020 itibarıyla büyüme pozisyonuna geçmişti.

NE OLACAK: Bugün Merkez Bankası takviminde yer aldığı gibi yatırımcı toplantısı düzenleyecek. 17 Haziran'daki Para Politikası Kurulu (PPK) öncesinde dolar/TL'deki yüksek seyir ve yarın açıklanacak enflasyon verisi ışığında toplantının önemi daha da arttı. TÜİK de yarın mayıs enflasyonunu açıklayacak. Reuters'in anketinde TÜFE'nin mayısta yüzde 1,46 artması, yıllık enflasyonun yüzde 17,25'e yükselmesi bekleniyor. Yıllık enflasyon nisan itibarıyla yüzde 17,14 seviyesinde.

■ Türkiye İmalat PMI eşik değerin altında/04

İMALAT SEKTÖRÜNÜ 'KAPANMA' DÖNEMİ KÖTÜ ETKİLEDİ

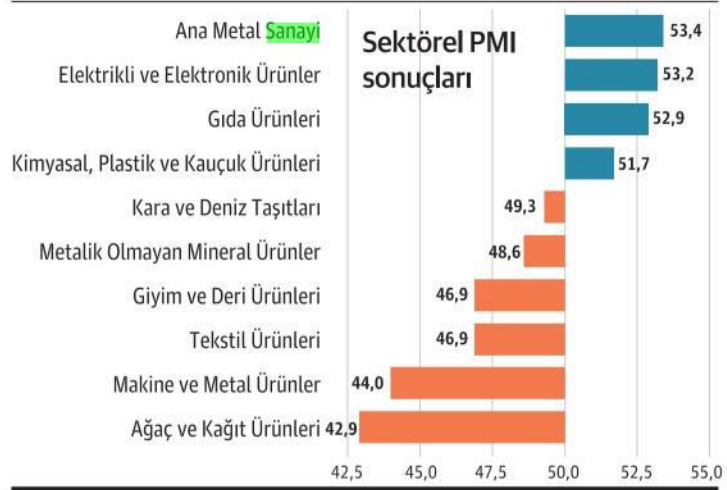
İSO PMI 12 ay sonra eşik değerine geriledi

İSO PMI endeksi, salgın kısıtlamalarının etkisiyle Mayıs ayında eşik değerine geriledi. Endeks Mayıs 2020'den bu yana ilk kez eşik değeri olan 50 seviyesinin altına inmiş oldu.

10 sektörden 7'sinde üretim hızı kesti. **İSO Türkiye** İmalat PMI anketinin Mayıs ayı sonuçları açıklandı. **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye** İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), Mayısta 49,3 olarak gerçekleşti. Eşik değeri olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamlar sektörde iyileşmeye işaret ediyor. Nisan'da 50,4 olarak ölçülen manşet PMI Mayıs'ta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50'nin altında kaydedildi. Bununla birlikte, endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti.

Mayıs ayında pandemi kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması, hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açtı. Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi.

İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla iş gücü sayılarını artırmaya devam etti ancak işe alımlar da kısıtlamalardan olumsuz etkilendi. Böylece istihdam yaratma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin düşük oranında kaydedilirken, tedarik zinciri aksaklıkları yi-

ne anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu.

Maliyet enflasyonu yükseliyor

Hammadde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı. Mayıs'ta belirgin gerçekleşen girdi maliyeti enflasyonu, bir önceki ayla kıyaslandığında da daha yüksek oranda kaydedilirken, TL'deki değer kaybının girdi maliyetlerinde yükselişe yol açan faktörlerden biri olduğu bildirildi. Bu gelişmelerin sonucunda firmalar satış fiyatlarını keskin şekilde yükseltti,

10 sektörden 7'si yavaşladı

Takip edilen 10 sektörden yedisinin üretimi Mayıs ayında yavaşladı. En belirgin düşüşler ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektörlerinde gerçekleşirken, gıda ürünleri, elektronik ve elekt-

rikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi.

"Tedarik zinciri sorunları uzun süre etkili olacak"

IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, yaptığı açıklamada şu bilgileri verdi:

"Mayıs ayının önemli bölümünde uygulanan kısıtlamalar Türk imalat sektörü üzerinde olumsuz etki yarattı. Firmaların beklentisi, kısıtlamaların salgını kontrol altına alma konusunda arzu edilen etkiyi göstermesi ve tedbirlerin gevşetilmeye başlanmasıyla birlikte büyüme bölgesine güçlü bir dönüşün yaşanabileceği yönünde. Mayıs'ta yaygın bir şekilde devam eden ve enflasyonist baskıların güçlü seyretmesinde rol oynayan tedarik zinciri sorunları ise nispeten daha uzun süre etkili olacak gibi görünüyor."

VAHAP MUNYAR
Giyim işçisi yılda 405
bin mücevher işçisi 18.8
milyon lira üretiyor/**02**

Giyim işçisi yılda 405 bin, mücevher işçisi 18.8 milyon lira üretiyor

İŞ DÜNYASINDA DİYALOG
Vahap Munyar
vahap.munyar@dunya.com

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçıvan**, Başkan Yardımcıları **İrfan Özhamaratlı** ve **Sadık Ayhan Saruhanlı** ile birlikte "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020" araştırmasını açıklamadan önce günün anısına basılan 15 Ağustos 1971 tarihli **İSO** Dergisi'ni gösterdi:

• **İstanbul Sanayi Odası Dergisi: 100 Büyük Firmanın Cirolarını açıklıyor.**

O dönemde yayın yönetmenliğini **Babür Ardahan**'ın yaptığı dergiye baktım, dönemin **İSO** Yönetim Kurulu Başkanı **Ertuğrul Soysal**'ın yazısını gördüm:

• **100 Büyük Firmayı Açıklarken...**

Soysal'ın yazısının şu bölümü dikkatimi çekti:

- Kamu kuruluşlarının öz sermayesinin 1.5 kat, özel sektörün ise 2.2 kat ciro elde etmesi, kamu kuruluşlarında

nisbi ataleti ifade ediyor.

Soysal, kamu-özel sektör işçisi verimliliği karşılaştırması da yapmıştı:

- En çok dikkat çeken nokta ise kamu sektöründe işçi başına cironun 92 bin lira oluşu, buna karşılık özel sektörde bu rakamın 150 bin liraya aştığıdır.

Ardından şu saptamayı yapmıştı:

- İşçi başına düşen üretim aracı değerinde kamunun büyük üstünlüğüne rağmen özel sektör verimlilik üstünlüğüne gene kendi tarafında tutuyor.

O dönemde ülkemiz ekonomisinde Kamu İktisadi Teşebbüsleri'nin (KİT) önemli ağırlığı vardı. Ancak, iyi yönetilmedikleri tartışılıyordu. **Ertuğrul Soysal**, 15 Ağustos 1971 tarihli **İSO** Dergisi'nde "100 Büyük Firmayı Açıklarken" yazısında o nedenle kamu-özel sektör işçisinin üretim başarısı karşılaştırmasına yer vermişti.

Soysal'ın yazısını okuduktan sonra "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020" araştırmasının "İşgücü Verimliliği" bölümünü inceledim:

• **2018: "En Büyük 500"**de çalışan başına üretimden net satışlar yüzde 31.3 arttı, 1 milyon 271 bin 218 lira oldu.

• **2019:** Çalışan başına üretimden net satışlar yüzde 15.4 büyüdü, 1 milyon 466 bin 534 liraya yükseldi.

• **2020:** Çalışan başına üretimden net satışlar yüzde 12.1 arttı, 1 milyon 643 bin 882 liraya çıktı.

Araştırmada 2020 yılı ile ilgili şu saptama yer aldı:

- **İşgücü verimliliğindeki artış oranı 2020'de son 3 yılın en düşük seviyesinde gerçekleşti.** Çalışan başına üretimden satışlar nominal olarak artış kaydetmekle birlikte TÜFE enflasyonu ile indirgenildiğinde reel olarak yüzde 2.2 düşüş gösterdi.

Araştırmada 2020'nin işgücü verimliliği açısından zorlu bir yıl olduğu vurgulandı:

- **Pandemi nedeniyle üretimde sıklıkla kesintiler yaşandı.** Çalışanların sağlık sorunları oldu, çalışma saatleri azaldı. Bu nedenle 2020'de işgücü verimliliğinin reel olarak gerilemesi olağan görülmeli.

Araştırmanın "Sektörel Çalışan Başına Üretimden Net Satışlar" tablosunda birinci ve sonuncuya baktım:

• **Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı:** 18 milyon 894 bin 836 lira.

• **Giyim eşyalarının imalatı:** 405 bin 479 lira.

Mücevher işçisi, pahalı ürün ürettiği için çalışan başına net satışlarda liderlik koltuğunda oturuyor.

Hazır giyim sektöründe işler "emek yoğun" yürüdüğü için, sektör oldukça yüksek istihdam yaratıyor, çalışan başına net satışları da düşük kalıyor.

Yani, bu durumun hazır giyim işçisinin başarısızlığı gibi algılanmaması gerekiyor...

İrfan Özhamaratlı Erdal Bahçıvan Sadık Ayhan Saruhanlı

Ana metal sanayi çalışan başına verimlilikte 3'üncü

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (İSO) "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2020" araştırmasının işgücü verimliliği bölümünde şu değerlendirme yer aldı:

- **2020 yılında rafine petrol ürünleri, bilgisayarların, elektronik ve optik ürünleri ve diğer ulaşım araçlarının imalatı haricindeki tüm alt sektörlerde çalışan başına net üretimden satışlar 2019 yılına göre mutlak büyüklük olarak arttı.**

Araştırmada sektörel sıralamaya ilgili şu değişikliğin altı çizildi:

- **Ana metal sanayi, 2019 yılında yüksek verimlilikte 3'üncü olan bütün ürünleri imalatının yerini aldı, 2020'de 3'üncü sıraya yerleşti.**

Çalışan başına üretimden satışlarda sektörel sıralama şöyle:

• **Mücevherat, bijuteri eşyaları ve ilgili ürünlerin imalatı:** 18.894.836 TL

• **Kök kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı:** 10.988.495 TL

• **Ana metal sanayi:** 3.439.320 TL

• **Tütün ürünleri imalatı:** 3.151.999 TL

• **Elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemi üretim ve dağıtım:** 3.013.164

• **Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı:** 2.082.604 TL

• **İçeceklerin imalatı:** 1.977.360 TL

• **Motorlu kara taşıtı, treyler ve yarı treyler imalatı:** 1.939.769 TL

• **Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç):** 1.840.330 TL

• **Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı:** 1.706.468 TL

• **Madencilik ve taşocaklığı:** 1.444.864 TL

• **Elektrikli teçhizat imalatı:** 1.315.060 TL

• **Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı:** 1.313.458 TL

• **Gıda ürünlerinin imalatı:** 1.189.673 TL

• **Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı:** 1.168.683 TL

• **Fabrikasyon metal ürünleri imalatı (makine ve teçhizat hariç):** 1.139.461 TL

• **Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı:** 1.109.227 TL

• **Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı:** 1.069.448 TL

• **Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı:** 814.920 TL

• **Diğer ulaşım araçlarının imalatı:** 789.840 TL

• **Tekstil ürünlerinin imalatı:** 612.577 TL

• **Mobilya imalatı:** 501.849 TL

• **Giyim eşyalarının imalatı:** 405.479 TL

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal BAHÇIVAN

Sanayide büyüme faktörünü finansal istikrar belirleyecek

Sanayici yüksek enflasyon oranından şikayetçi. Bugünkü enflasyon oranıyla yatırım yapılamayacağı vurgusunu yapan İSO Başkanı Erdal Bahçivan, “Biz sanayiciler olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Bu koşullarda 2021 için umut, çok güçlü değil. Bu yüksek enflasyonla sanayicinin işi kolay değil. Bize finansal istikrar lazım” dedi.

Pandemi koşullarına rağmen karlılık, istihdam, ihracatta artış sağlayan Türk sanayisi, yatırım konusunda ise hedeflerini tutturamadı. Yüksek enflasyonun yatırım yapma iştahını azalttığını vurgulayan İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, 2021 yılında başarı için finansal istikrar vurgusu yaptı. Yüksek kur ve enflasyon etkisi so-

nucunda finansmanda ek maliyetle karşılaştıklarını kaydeden Bahçivan, “İSO 500’de finansman giderleri yüzde 40 arttı. Bu da dövizle borçlanmadan kaynaklı kur farkı etkisi. Bu koşullarda 2021 için umut, çok güçlü değil. Bu yüksek enflasyonla sanayicinin işi kolay değil.”

İSO 500 sonuçlarının, ekonominin sanayi gibi güçlü bir sacayağının olduğunu ortaya koy-

duğunu belirten Erdal Bahçivan, bunun sürdürülebilir kılınması için dünyanın sonuçlarını, güncel gelişmeler ve veriler ışığında değerlendirmek gerektiğine dikkat çekti.

“ENFLASYON MÜCADELESİNİ MUTLAKA KAZANMALIYIZ”

Bahçivan, enflasyonda ve finansman piyasalarında tekrar başlayan olumsuzlukların yanı

Finansman giderleri arttı

Finansman giderlerinin, İSO 500'ün karlılığında belirleyici olmayı sürdürdüğünü kaydeden **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, açıklamalarını şöyle sürdürdü: "2020 yılında COVID-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde TL'deki değer kaybı, enflasyondaki artış eğilimi ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde artırdı. 2020'de İSO 500'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar liraya yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet karı yüzde 55'lik artışla 142,8 milyar liraya çıktı ve bu sayede finansman giderlerinin faaliyet karına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi. Yaşanan bu göreceli iyileşmeye rağmen, **sanayi** kuruluşlarımız ana faaliyetlerinden elde ettikleri karların halen oldukça önemli bir bölümünü finansman giderlerine ayırmaya devam etti."

sıra, yurt dışından gelen ham maddelerin fiyatlarında yaşanan yüksek boyutlu artışların **sanayici** üzerinde giderek daha fazla baskı yarattığının altını çizdi. Bu artışların, ilave bir işletme sermayesi ve buna bağlı bir finansman ihtiyacı oluşturması bakımından önümüzdeki günler için çok ciddi bir stres kaynağı olacağını aktaran Bahçivan, "Bu yıl **sanayicimiz** açısından bir başka önemli stres kaynağı da enflasyon. Biz **sanayiciler** olarak asla ve asla yüksek enflasyonlu bir ortamda yaşamak istemiyoruz. Enflasyonun toplumlar için de, ekonomiler için de, **sanayiler** için de öngörülemezlik, istikrarsızlık olduğuna inanıyoruz. Onun için ne yapıp edip enflasyon mücadelesini mutlaka kazanmalıyız. Çünkü enflasyonun olduğu yerde öngörü olmaz, enflasyonun olduğu yerde uzun vadeli iş yapılmaz. Enflasyonun olduğu ortamda kolay kolay yatırım yapılmaz. Nitekim geçen yıl yatırım teşvik belgelerinde yaşanan yüksek oranlı artışa rağmen, yatırım iştahının fiiliyata dönmediğini son dönemlerde net bir şekilde gözlemliyoruz."

"2021 İÇİN UMUT, ÇOK GÜÇLÜ DEĞİL"

Şirketlerin pandemi döneminde disipline olduklarını söyleyen Bahçivan, "2020 yılında İSO 500

içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 110'a indi. Türkiye gibi sermaye kıtlığı çok olan ülkenin, kısa vadeli vurkaç sermayeye değil, uzun vadeli nitelikli para getirecek yabancı sermayeye ihtiyacı var. En önemsemediğimiz konu finansal istikrar. Yüksek kur, enflasyonu tetikliyor. Bunun sonucunda finansmanda ek maliyetle karşılaşıyorsunuz. İSO 500'de finansman giderleri yüzde 40 arttı. Bu da dövizle borçlanmadan kaynaklı kur farkı etkisi. Bu koşullarda 2021 için umut, çok güçlü değil. Bu yüksek enflasyonla kolay değil.

İLK 10 FIRMA SATIŞLARIN DÖRTTE BİRİNİ OLUŞTURDU

Erdal Bahçivan, geçen yıl küresel anlamda yaşanan zorluklara rağmen Türkiye ekonomisinin yüzde 1,8, **sanayi** sektörünün ise yüzde 2 büyüdüğünü söyledi. Geçen yıl İSO 500'ün üretimden

Fırsat için altyapı vurgusu

Türk **sanayicisinin**, pandeminin daha ilk gününden itibaren elindeki tüm imkanları en optimum ve enerjiyi şekilde kullanarak ülkemizin pandemi ile mücadelesinin en ön safalarında başıyla yerini aldığını söyleyen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan**, "Gönül arzu ediyor ki bu başarı, güçlü desteklerle beslenen yeni yatırımlarla dünyadaki her pazarda rekabet edebilir boyutta gelişsinsin. **Sanayimiz**, Türkiye'nin ihtiyacı olan kaliteli büyümeye, Türkiye'nin ihtiyacı olan ihracata daha yüksek ve daha kaliteli katkı sağlayabilsin. Özellikle de ileri teknoloji tarafı önemsenen, daha katma değerli bir **sanayi** altyapısına, **sanayi** gücüne ulaşabilsin. Böyle bir fırsat penceresinin oluşturulması halinde, umuyor ve inanıyorum ki, gelecek yılların İSO 500'leri bugünkünden daha olumlu, daha güçlü, daha sürdürülebilir tablolarla kabilececek" değerlendirmesinde bulundu.

satışlarının yüzde 15,3'lük artışla 1 trilyon 179 milyar liraya yükseldiğini dile getiren Bahçivan, tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışların reel olarak sadece binde 6 artış gösterdiğini, bu oranın son 4 yılın en düşük reel artışı olduğunu dile getirdi.

Bahçivan, İSO 500'de ilk 10'da yer alan kuruluşların toplam üretimden satışların dörtte birini oluşturmayı sürdürdüğünü ancak bu payın geçen yıllara göre düşüş eğilimi içinde olduğunu kaydederek, ilk 50'yi oluşturan kuruluşların toplam üretimden satışlar içinden aldığı payın ise bir miktar azalarak yüzde 50'ye yakın seviyelerini koruduğunu anlattı.

Şirketlerin faaliyet karının önceki yıla göre yüzde 55 artarak 142,8 milyar lira olduğunu ve **sanayi** kuruluşlarının karlarının artış eğilimi gösterdiğini ifade eden Bahçivan, "Karlılık verilerine baktığımızda, faaliyet karlığında ki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo karlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da karlılığa pozitif katkı yaptı" ifadesini kullandı.

Sanayide karlılık ve istihdam arttı, enflasyon etkisi yatırım korkusu yarattı

“Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” araştırmasının 2020 yılı sonuçları açıklandı. ISO 500’de istihdam, karlılık artarken, yatırımda ise hedefler tutmadı. Yüksek enflasyonun yatırım yapma iştahını azalttığı belirtiliyor. Yılın ikinci yarısından itibaren ihracatta sağlanan başarı şirketlerin büyümesini destekledi. Bugünkü şartlarda yüksek enflasyon, kur, hammadde fiyatları gibi konuları büyümede engel olarak gören sanayiciler, büyümenin ön koşulu olarak finansal istikrar vurgusu yapıyor.

İstanbul Sanayi Odası’nın (İSO) 1968 yılından bu yana aralıksız gerçekleştirdiği “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” araştırmasının 2020 yılı sonuçları açıklandı. ISO 500’de üretimden satışlar 2020 yılında 1 trilyon 22 milyar TL’den 1 trilyon 179 milyar TL’ye yükselerek, yüzde 15,3 oranında artış kaydetti. Tüketici enflasyonu ile arındırıldığında üretimden satışlar reel olarak sadece binde 6 artış gösterdi. Yılın ikinci yarısında talep toparlanmaya başlasa da, finansal dalgalanma, yükselen faizler ve salgında yükselen ikinci dalga iç satışları sınırladı.

ISO 500’ün esas faaliyetlerinden elde ettiği karı gösteren faaliyet karı ise bir önceki yıla göre yüzde 55 oranında artarak 142,8 milyar TL oldu. Faaliyet karlılığı oranı da 2,7 puan artarak yüzde 10,8’e çıktı. Faaliyet karlılığındaki iyileşmenin yanı sıra özellikle net kambiyo karlarının etkisiyle üretim faaliyeti dışı gelirlerdeki artış da karlılığa pozitif katkı yaptı.

FINANSMAN YÜKÜ ARTTI

2020 yılında COVID-19 salgını ile oluşan finansal koşullar içinde Türk

İlk 500’de en fazla yükselenler

2020	2019	Kuruluş	Değişim
106	315	Koç Metalurji A.Ş.	209
227	422	Ateş Çelik İnşaat Taahhüt Proje Mühendislik San. ve Tic. A.Ş.	195
205	399	Arslantürk Tarım Ürünleri San. İhr. ve İth. A.Ş.	194
231	404	Balıkesir Elektromekanik Sanayi Tesisleri A.Ş.	173
207	356	Sanko Enerji San. ve Tic. A.Ş.	149
273	420	Eksun Gıda Tarım San. ve Tic. A.Ş.	147
295	430	Emas Makina Sanayi A.Ş.	135
139	273	Yazaki Otomotiv Yan San. ve Tic. A.Ş.	134
260	394	Yavuz Gıda San. ve Tic. A.Ş.	134
168	294	Şa-Ra Enerji İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	126

Listeye yeni girenler

18	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.
19	Gram Altın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.
73	Honda Türkiye A.Ş.
92	Er Piliç Entegre Tavukçuluk Üretim Pazarlama ve Tic. A.Ş.
104	OYAK Çimento Fabrikaları A.Ş.
117	Atmaca Elektronik San. ve Tic. A.Ş.
194	Türk Demir Döküm Fabrikaları A.Ş.
198	Almaxtext Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
208	Aydın Kuruyemiş San. ve Tic. A.Ş.
258	Elif Plastik Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
356	Ontex Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.
390	World Medicine İlaç San. ve Tic. A.Ş.
419	Bayteks Teknik Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
446	Yavuzkan Hazel Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.
466	Işık Tarım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.
490	Assan Gıda San. ve Tic. A.Ş.
499	Gesbey Enerji Türbini Kule Üretim San. ve Tic. A.Ş.

lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki dalgalanmalar sonucunda bir önceki yıla göre finansman yükü önemli ölçüde arttı. **İSO 500**'ün finansman giderleri yüzde 39,2 artışla 88,8 milyar TL'ye yükseldi. Bununla birlikte, faaliyet karı yüzde 55'lik artışla 142,8 milyar TL'ye çıkmış ve bu sayede finansman giderlerinin faaliyet karına oranı yüzde 69,3'ten yüzde 62,2'ye geriledi.

TOPLAM BORÇLAR YÜZDE 23 BÜYÜDÜ

2020 yılında **İSO 500**'ün toplam borçları yüzde 23 arttı. Firmalar, faaliyet karlılığındaki artışın desteğiyle özkaynaklarını yüzde 23,2 büyütebildi.

Toplam borçların payı yüzde 68,4 ve özkaynakların payı yüzde 31,6 ile aynı kaldı. **İSO 500**'ün toplam mali borçları yüzde 23 oranında artarak 406,3 milyar TL'den 499,6 milyara ulaştı. 2020 yılında Türkiye'de yüzde 35'lerde seyreden kredi büyümesi yaşanırken, **İSO 500**'ün mali borçlarındaki artışın yüzde 23'le sınırlı kalması, kredilerin daha çok **sanayi** dışı sektörlerle yoneldiğini gösteriyor.

DEVREDEN KDV, YÜK OLDU

İSO 500'ün devreden KDV yükü, geçen seneki sınırlı artışın ardından yükselişini sürdürdü. **İSO 500**'ün üzerindeki devreden KDV yükü bir önceki yıla göre yüzde 14,3 oranında artarak 12,4 milyar TL'ye ulaştı. Bu rakam **İSO 500**'ün toplam mali borçlarının yüzde 2,5'i düzeyinde oldu. **Sanayici** bu noktada, sürekli gündeme getirdikleri KDV reformunun hayata geçirilerek, yükün kaldırılması gerektiğini belirtiyor.

İHRACATIN YÜZDE 37,8'i **İSO 500**'DEN GELDİ

2020 yılı küresel ticaret ve ihracat açısından zor bir yıl olurken, Türkiye'nin ihracatı yüzde 6,2'lik düşüşle 169,7 milyar dolara geriledi. **Sanayi** sektörü ihracatı da yüzde 6,6'lık düşüşle 163,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. **İSO 500**'ün ihracatı ise bunların da üstünde yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu. 2020 yılında **İSO 500**, Türkiye ihracatının 37,8'ini, **sanayi** sektörü ihracatının ise yüzde 39,2'sini oluşturdu. 2000'li yılların ortalarından itibaren 460 bandında seyreden ihracat yapan kuruluşların sayısı 2020 yılında 465 oldu.

İstihdamda katkı sağladı

2020 yılında **İSO 500** içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 110'a indi. İstihdam ve nitelikli insan kaynakları için önemli alanların başında gelen **sanayi** sektörü, pandemiye rağmen istihdam katkısı sunmaya devam etti. 2020 yılında bütün olumsuz gelişmelere rağmen **İSO 500**'ün istihdamı yüzde 2,9 oranında arttı. Ödenen maaş ve ücretlerdeki artış yüzde 14,4 oldu. **İSO 500**'de Ar-Ge harcaması yapan kuruluş sayısının 2013 yılından itibaren kademeli olarak arttığı görülüyor. Önceki yıl yaşanan duraksamanın ardından 2020 yılında **İSO 500**'de Ar-Ge yapan kuruluş sayısı 271 olarak tespit edildi.

İkinci ligden birinci lige yükselenler

2020	2019*	Kuruluşlar
291	8	Bien Yapı Ürünleri Sanayi Turizm ve Ticaret A.Ş.
329	7	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
343	99	Sedef Gemi İnşaatı A.Ş.
348	74	Nadir Yağ San. ve Tic. A.Ş.
368	51	Tarım kredi Birlik Tarım Ürünleri Hayvancılık Ambalaj Petrol Nakliyat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.
372	117	Likit Kimya San. ve Tic. A.Ş.
381	258	Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.
421	69	Verde Yağ Besin Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.
422	119	Çebitaş Demir Çelik Endüstrisi A.Ş.
424	2	Kervan Gıda San. ve Tic. A.Ş.
426	24	Yorglass Cam San. ve Tic. A.Ş.
437	345	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.
440	87	Unat Yağ Gıda San. ve Tic. A.Ş.
442	11	Ulusoy Elektrik İmalat Taahhüt ve Ticaret A.Ş.
444	114	As Çimento San. ve Tic. A.Ş.
449	13	Erişler Yem San. ve Tic. A.Ş.
452	5	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.
454	6	Roteks Tekstil İhracat San. ve Tic. A.Ş.
459	417	Aycan Entegre Gıda A.Ş.
460	176	Kale Havacılık Sanayi A.Ş.
468	17	Kula Yağ ve Emek Yem San. Tic. A.Ş.
470	90	Borsan Kablo Elektrik Aydınlatma İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
471	142	Tufan Endüstri Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.
472	83	Mikropor Makina San. ve Tic. A.Ş.
474	52	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.
475	35	Dardanel Onentaş Gıda Sanayi A.Ş.
478	82	Rollmech Automotive San. ve Tic. A.Ş.
481	109	Ege Seramik San. ve Tic. A.Ş.
482	1	Panasonic Life Solutions Elektrik San. ve Tic. A.Ş.
483	19	İşbir Sentetik Dokuma Sanayi A.Ş.
484	73	Şenocak Gıda Fındık Entegre Tur. Nak. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
485	63	Empera Halı San. ve Tic. A.Ş.
488	165	Milat Halı San. ve Tic. A.Ş.
492	33	Gürteks İplik San. ve Tic. A.Ş.
496	15	Erdem Tekstil San. ve Tic. A.Ş.
497	23	Vezirköprü Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.
498	96	Nikel Paslanmaz Çelik San. ve Tic. A.Ş.
500	50	Üntel Kablo San. ve Tic. A.Ş.

*İSO 2'nci 500 listesindeki yeri

İSO 500 Büyük araştırmasında öne çıkanlar

- **İSO 500** listesinde 21 firma isminin açıklanmasını istemedi.
- Listeye bu yıl 75 yeni firma dahil oldu.
- 2020 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş geçen yıl olduğu gibi 58 milyar 593 milyon TL ile "TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş." olurken, ihracata göre ise Ford Otosan 4 milyar 945 milyon dolarla zirvede yer aldı.
- 2020 yılında ihracatı yüzde 6,2'lik düşüşle 169,7 milyar dolara geriledi. **Sanayi** sektörü ihracatı da yüzde 6,6'lık düşüşle 163,6 milyar dolar olarak gerçekleşti. **İSO 500**'ün ihracatı ise bunların da üstünde yüzde 12,8 oranında gerileyerek 64,1 milyar dolar oldu.
- **İSO 500** içerisinde yer alan firmaların yarıdan fazlası üç sektör grubunda toplanıyor. Bunlar sırasıyla 118 firmayla "ana metaller ve makine imalat **sanayii**", 85 firmayla "kara, deniz taşıtları ve yan **sanayii**" ve 65 firmayla "kimyasal, plastik ve kauçuk ürünler" sektörleri.
- **İSO 500**'de yer alan kuruluşları bağlı olduğu oda bilgilerine göre bakıldığında yavaş da olsa **sanayideki** Anadolu ağırlığının arttığı görülüyor.
- **İSO 500**'de halka açık kuruluşların sayısı 67 ile yatay seyrini korudu.
- **İSO 500**'de kar/zarar eden kuruluşlar tablosuna göre, 2020 yılında kar eden kuruluş sayısı 411'den 423'e yükseldi.

Ana metal sanayide toparlanma

Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi.

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) Türkiye Sektörel PMI mayıs verilerine göre, izlenen 10 sektörden yedisinin üretimi mayıs ayında yavaşladı.

İSO'dan yapılan açıklamada, "Üretim açısından en iyi performansı gıda ürünleri sektörü gösterirken, en belirgin düşüş ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Siparişlerde en keskin yavaşlama makine ve metal ürünlerinde olurken, 10 sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı" denildi.

IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, Sektörel PMI verilerine ilişkin şunları söyledi:

"Salgının ilk dalgasındaki tabloya benzer şekilde, gıda ürünleri gibi temel ihtiyaç maddeleri daha fazla talep görürken aralarında tekstil ile giyim ve deri ürünleri sektörlerinin de yer aldığı bazı sektörlerin zorlanmaları dikkat çekti.

Son aylarda dünya ölçeğinde talebin arızı aştığı ve küresel imalat sektöründeki toparlanma sonucu yüksek talep düzeyini koruması beklenen ana metal **sanayi**, elektronik ve elektrikli ürünler gibi sektörlerde de iyileşmeler kaydedildi.

İzlenen sektörler içerisinde en yüksek nihai ürün fiyatları enflasyonu makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. En düşük fiyat artışı ise yeni siparişlerdeki yavaşlamanın fiyatlamaya gücünü etkilediği giyim ve deri ürünleri sektöründe gerçekleşti."

(EKONOMİ SERVİSİ)

PMI 1 yıl sonra eşik değerin altında

İSO PMI, koronavirüs kısıtlamalarının etkisiyle Mayıs'ta 49.3'e geriledi. Böylece endeks Mayıs 2020'den bu yana ilk kez 50 seviyesinin altına indi. Mayısta 10 sektörden 7'sinde üretim hız kesti.

Mehmet Utku BAYRAK

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI), mayısta 49,3 olarak gerçekleşti.

İSO'dan yapılan açıklamayla İSO Türkiye İmalat PMI anketinin mayıs ayı sonuçları açıklandı. Buna göre, eşik değeri olan 50,0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, nisan 50,4 olarak ölçülen manşet PMI mayısta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50,0'nin altında kaydedildi.

Bununla birlikte, endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti.

Mayıs ayında Kovid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması, hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemeye yol açarken, bu düşüşler nisan ayına göre hızlanmakla birlikte salgının geçen yılki ilk dalgasına göre çok da-

ha sınırlı gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi. İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla iş gücü sayılarını artırmaya devam etti ancak işe alımlar da Kovid-19 kısıtlamalarından olumsuz etkilendi. Böylece istihdam yaratma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin en düşük oranında kaydedilirken, tedarik zinciri aksaklıkları yine anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu.

Sonuçlara göre, ham madde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı.

Mayısta belirgin gerçe-

şen girdi maliyeti enflasyonu, bir önceki ayla kıyaslandığında da daha yüksek oranda kaydedilirken, TL'deki değer kaybının girdi maliyetlerinde yükselişe yol açan faktörlerden biri olduğu bildirildi.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI mayıs verilerine göre, takip edilen on sektörden yedisinin üretimi mayıs ayında yavaşladı.

En belirgin düşüşler ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektörlerinde gerçekleşirken, gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Kovid-19'un ilk dalgasının başlangıcında olduğu gibi

üretim açısından en iyi performans gösteren sektör gıda ürünleri olurken, on sektörden sadece dördünün artış sağlayabildiği ve gıda ürünleri sektörünün büyümede başı çektiği yeni siparişler tarafında da benzer bir görünüm oluştu.

Siparişlerde en keskin yavaşlama ise makine ve metal ürünlerinde gerçekleşirken, istihdam trendleri genel olarak olumlu seyretmeyi sürdürdü.

Takip edilen on sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı. Bu duruma istisna teşkil eden sektörler ağaç ve kağıt ürünleri ile giyim ve deri ürünleri oldu. İstihdamdaki en güçlü artış ise ana metal **sanayi** sektöründe kaydedildi.

Tedarikçilerin teslimat sürelerinde genele yaygın artışlar devam ederken en ciddi bozulma ana metaller ile elektronik ve elektrikli ürünler sektörlerinde gerçekleşti. Girdi teminindeki zorluklar enflasyonist baskılara katkı yaparken TL'deki zayıflık da fiyatlarda yükselişe yol açtı.

Teknolojinin payı artıyor

İstanbul / AA

İstanbul Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'nın sonuçlarına göre, teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer açısından, 2018'de orta yüksek ve yüksek teknolojiyle yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 iken, bu oran 2019'da yüzde 30,4'e, geçen yıl ise yüzde 31,2'ye çıktı. 2019 yılında ise İSO 500'de yaratılan katma değer içerisinde yüksek teknolojinin payı 6,9, orta yüksek teknolojinin payı 23,5, orta düşük teknolojinin payı 29,6 ve düşük teknolojinin payı ise yüzde 40 olarak kayıtlara geçmişti.

Üretim ve sipariş kapanma arası

Kapanmanın da etkisiyle gerileyen **İSO PMI endeksi**, eşik değer olan 50 puanın altına düştü. Endeks, mayıs ayında Covid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açtı. Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi.

Sanayinin sektörünün öncü verileri olarak değerlendirilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)** mayıs ayında eksi seviyeye indi. Mayısta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50,0'in altına kayd edildi. Bununla birlikte endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti. Kapanmanın da etkisiyle gerileyen endeks, mayıs ayında covid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açtı. Bu düşüşler nisan ayına göre hızlanmakla birlikte salgının geçen yılki ilk dalgasına göre çok daha sınırlı gerçekleşti. Yeni ihra-

cat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi. İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla iş gücü sayılarını artırmaya devam etti ancak işe alımlar da covid-19 kısıtlamalarından olumsuz etkilendi. Böylece istihdam yaratma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin en düşük oranında kaydedildi. Tedarik zinciri aksaklıkları yine anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu. Ham madde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı. Mayısta belirgin gerçekleşen girdi maliyeti enflasyonu, bir önceki ayla kıyaslandığında da daha yüksek oranda kaydedildi. Türk lirasındaki değer kaybının girdi maliyetlerinde

yükselişe yol açan faktörlerden biri olduğu bildirildi. Bu gelişmelerin sonucunda firmalar satış fiyatlarını keskin şekilde yükseltti ve bu artış yılbaşından beri en yüksek oranda gerçekleşti. Satın alma faaliyetleri mayıs ayında ılımlı bir yavaşlama kaydetti ve kısmen ham madde temininde yaşanan zorluklara bağlı olarak girdi stokları da düşüş gösterdi.

Türkiye Sektörel PMI verilerine göre takip edilen 10 sektörden yedisinin üretimi mayıs ayında yavaşladı. En belirgin düşüşler ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektörlerinde gerçekleşti. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi.

Covid-19'un ilk dalgasının başlangıcında olduğu gibi üretim açısından en iyi performans gösteren sektör gıda ürünleri oldu. On sektörden sadece dördünün artış sağlayabildiği ve gıda ürünleri sektörünün büyümede başı çektiği yeni siparişler tarafında da benzer bir görünüm vardı. Siparişlerde en keskin yavaşlama ise makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. İstihdam trendleri genel olarak olumlu seyretnmeyi sürdürdü. Takip edilen 10 sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı. Bu duruma istisna teşkil eden sektörler ağaç ve kağıt ürünleri ile giyim ve deri ürünleri oldu. İstihdamdaki en güçlü artış ise ana metal **sanayi** sektöründe kaydedildi. **-EKONOMİ SERVİSİ**

TÜKETİCİ GÜVENİ 11 YILIN DİBİNDE

Tüketici Güven Endeksi Mayıs ayında bir önceki aya göre yüzde 3,75 gerileyerek 55,20 değerini aldı. Bloomberg HT verilerine göre, bu seviye 2010 Ocak ayında başlayan endeksin en düşük değeri olarak kaydedildi. Endeksin detaylarına bakıldığında, tüketicinin mevcut durum algısında ve geleceğe ilişkin beklentilerinde gerileme yaşanırken, tüketim eğiliminde artış izlendi. Pandemiye bağlı ekonomik aktivitedeki gerileme, Mayıs ayının ilk yarısında Tüketici Güveninde görülen gerilemenin en temel nedeni olarak öne çıktı. Finansal piyasalar ve özellikle döviz kurlarındaki baskının devam etmesi de düşüşün diğer bir nedeni gibi görüldü. Bu çerçevede, Bloomberg HT Tüketici Beklenti Endeksi bir önceki aya göre yüzde 3,90 azalarak 68,03 değerini aldı. Diğer taraftan, içinde bulunan dönemin dayanıklı tüketim malları ile otomobil ve konut alımı için uygunluğunu ölçmeye çalışan Bloomberg HT Tüketim Eğilimi Endeksi ise yüzde 20,53 artarak 36,75 oldu. Baz etkisiyle artış oranı yüksek olsa da endeksin seviye olarak düşüş seyrettiği görüldü.

EN CİDDİ BOZULMA METALLER VE ELEKTRONİKTE

■ Tedarikçilerin teslimat sürelerinde genelle yaygın artışlar devam ederken en ciddi bozulma ana metaller ile elektronik ve elektrikli ürünler sektörlerinde gerçekleşti. Girdi teminindeki zorluklar enflasyonist baskılara katkı yaparken Türk lirasındaki zayıflık da fiyatlarda yükselişe yol açtı. Sektörlerin çoğunda girdi fiyatları nisana göre daha düşük oranda artış kaydetse de girdi maliyetleri enflasyonu belirgin düzeyde kalmaya devam etti. Maliyet yüklerindeki hızlı artış ana metaller sektöründe gerçekleşti. Takip edilen sektörler içerisinde en yüksek nihai ürün fiyatları enflasyonu makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. En düşük fiyat artışı ise yeni siparişlerdeki yavaşlamanın fiyatlamaya gücünü etkilediği giyim ve deri ürünleri sektöründe gerçekleşti. Kısıtlamalara bağlı olarak birikmiş işlerde yaşanan azalma, birçok sektörde firmaların satın alma faaliyetlerini sınırlandırmasına yol açtı. Öte yandan, girdi alımının arttığı üç sektörde dahi, malzeme temininde yaşanan zorluklar girdi stoklarının azalmasına yol açtı. Sektörlerin tamamında nihai ürün stokları düşüş kaydetti.

Türkiye Sektörel PMI verilerine göre takip edilen 10 sektörden yedisinin üretimi mayıs ayında yavaşladı. (FOTOĞRAF: AA)

TÜRKİYE İMALAT PMI MAYIS'TA 49,3 OLDU

Türkiye İmalat PMI, Mayıs'ta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50'nin altında kaydedildi. Bununla birlikte endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Mayıs 2021 dönemi sonuçları açıklandı. Buna göre, takip edilen 10 sektörden yedisinin üretimi mayıs ayında yavaşladı. Üretim açısından en iyi performans gıda ürünleri sektörü gösterirken, en belirgin düşüş ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Siparişlerde en keskin yavaşlama makine ve metal ürünlerinde olurken, 10 sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı. Eşik değeri olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, nisanda 50,4 olarak ölçülen manşet PMI mayısta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50'nin altında kaydedildi. Bununla birlikte, endeks faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti. Mayıs ayında Covid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması, hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açtı. Bu düşüşler nisan ayına göre hızlanmakla birlikte salgının geçen yılki ilk dalgasına göre çok daha sınırlı gerçekleşti. Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi. İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla iş gücü sayılarını artırmaya devam etti ancak işe alımlar da Covid-19 kısıtlamalarından olumsuz etkilendi. Böylece istihdam oluşturma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin en düşük

oranında kaydedildi. Tedarik zinciri aksaklıkları yine anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu. Ham madde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı. Mayısta belirgin gerçekleşen girdi maliyeti enflasyonu, bir önceki ayla kıyaslandığında da daha yüksek oranda kaydedildi. Türk lirasındaki değer kaybının girdi maliyetlerinde yükselişe yol açan faktörlerden biri olduğu bildirildi. Bu gelişmelerin sonucunda firmalar satış fiyatlarını keskin şekilde yükseltti ve bu artış yılbaşından beri en yüksek oranda gerçekleşti. Satın alma faaliyetleri mayıs ayında ılımlı bir yavaşlama kaydetti ve kısmen ham madde temininde yaşanan zorluklara bağlı olarak girdi stokları da düşüş gösterdi. Türkiye İmalat PMI anket verileri hakkında değerlendirmede bulunan IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Mayıs ayının önemli bölümünde uygulamada olan Covid-19 kısıtlamaları, beklentilerle uyumlu bir şekilde Türk imalat sektörü üzerinde olumsuz etki oluşturdu. Firmaların beklentisi, kısıtlamaların salgını kontrol altına alma konusunda arzu edilen etkiyi göstermesi ve tedbirlerin gevşetilmeye başlanmasıyla birlikte büyüme bölgesine güçlü bir dönüşün yaşanabileceği yönünde. Mayısta yaygın bir şekilde devam eden ve enflasyonist baskıların güçlü seyretmesinde rol oynayan tedarik zinciri sorunları ise nispeten daha uzun süre etkili olacak gibi görünüyor" ifadelerini kullandı. (İHA)

İMALAT SANAYİ EŞİK ALTINDA

İSO Türkiye İmalat PMI mayısta 49.3 oldu. **İSO Türkiye** İmalat PMI mayısta 49.3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50.0'nin altında kaydedildi. IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, "Kovid - 19 kısıtlamaları, beklentilerle uyumlu bir şekilde Türk imalat sektörü üzerinde olumsuz etki yarattı. Tedbirler gevşetildince büyümeye güçlü bir dönüş olacak" dedi.

İSO - PMI:

10 sektörden 7'sinde üretim Mayıs'ta yavaşladı

İSTANBUL (DHA) - İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye Sektörel PMI Mayıs verilerine göre, izlenen 10 sektörden yedisinin üretimi Mayıs ayında yavaşladı.

İSO'dan yapılan açıklamada, "Üretim açısından en iyi performansı gıda ürünleri sektörü gösterirken, en belirgin düşüş ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Siparişlerde en keskin yavaşlama makine ve metal ürünlerinde olurken, 10 sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı" denildi.

IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, Sektörel PMI verilerine ilişkin şunları söyledi:

"Türkiye'de COVID-19 kısıtlamaları Mayıs ayında sektörlerin göreceli performanslarını etkiledi. Salgının ilk dalgasındaki tabloya benzer şekilde, gıda ürünleri gibi temel ihtiyaç maddeleri daha fazla talep görürken aralarında tekstil ile giyim ve deri ürünleri sektörlerinin de yer aldığı bazı sektörlerin zorlanmaları dikkat çekti.

Son aylarda dünya ölçeğinde talebin arızı aştığı ve küresel imalat sektöründeki toparlanma sonucu yüksek talep düzeyini koruması beklenen ana metal sanayi, elektronik ve elektrikli ürünler gibi sektörlerde de iyileşmeler kaydedildi.

Türkiye'deki imalatçıların umudu, kısıtlamaların gevşetilmeye başlamasıyla birlikte, 2020'nin ortalarında tanık olunan geniş çaplı toparlanmanın bir benzerinin yaşanması yönünde.

Buna göre, tedarikçilerin teslimat sürelerinde genele yaygın artışlar devam ederken en ciddi bozulma ana metaller ile elektronik ve elektrikli ürünler sektörlerinde gerçekleşti. Girdi teminindeki zorluklar enflasyonist baskılara katkı yaparken Türk lirasındaki zayıflık da fiyatlarda yükselişe yol açtı.

Sektörlerin çoğunda girdi fiyatları nisana göre daha düşük oranda artış kaydetse de girdi maliyetleri enflasyonu belirgin düzeyde kalmaya devam etti. Maliyet yüklerindeki en hızlı artış ana metaller sektöründe gerçekleşti.

İzlenen sektörler içerisinde en yüksek nihai ürün fiyatları enflasyonu makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. En düşük fiyat artışı ise yeni siparişlerdeki yavaşlamanın fiyatlama gücünü etkilediği giyim ve deri ürünleri sektöründe gerçekleşti.

Kısıtlamalara bağlı olarak birikmiş işlerde yaşanan azalma, birçok sektörde firmaların satın alma faaliyetlerini sınırlamasına yol açtı. Öte yandan, girdi alımlarının arttığı üç sektörde dahi, malzeme temininde yaşanan zorluklar girdi stoklarının azalmasına yol açtı. Sektörlerin tamamında nihai ürün stokları düşüş kaydetti.

İSO Türkiye İmalat PMI, Mayısta 49,3 oldu

HABER MERKEZİ - Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, mayısta 49,3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değeri 50,0'nin altında kaydedildi. Bununla birlikte endeks, faaliyet koşullarındaki bozulmanın oldukça ılımlı düzeyde olduğuna işaret etti.

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI Mayıs verilerine göre, takip edilen 10 sektörden yedisinin üretimi Mayıs ayında yavaşladı. Üretim açısından en iyi performansı gıda ürünleri sektörü gösterirken, en belirgin düşüş ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Siparişlerde en keskin yavaşlama makine ve metal ürünlerinde olurken, 10 sektörün sekizinde çalışan sayısı arttı.

ISO Türkiye İmalat PMI mayısta 49,3 oldu

İstanbul Sanayi Odası (İSO)

Türkiye İmalat Satınalma

Yöneticileri Endeksi (PMI)

anketinin mayıs ayı sonuç-

ları açıklandı. Buna göre,

eşik değer olan

50,0'nin üzerin-

de ölçülen tüm

rakamların sek-

törde iyileşmeye

işaret ettiği anket

sonuçlarına göre,

nisanda 50,4 olarak ölçülen man-

şet PMI mayısta 49,3 olarak gerçek-

leşti ve son bir yılda ilk kez eşik de-

ğer 50,0'nin altında kaydedildi. Bu-

nunla birlikte, endeks, faaliyet ko-

şullarındaki bozulmanın oldukça

ılımlı düzeyde olduğuna işaret et-

ti. Mayıs ayında Kovid-19 kısıtlama-

ları ve buna bağlı olarak müşteri ta-

lebinin yavaşlaması, hem üretim

hem de yeni siparişlerde gerileme-

lere yol açarken, bu düşüşler nisan

ayına göre hızlanmakla birlikte sal-

gınin geçen yılki ilk dalgasına göre

çok daha sınırlı gerçekleşti.

IHS Markit Ekonomi Di-

rektörü Andrew Harker, ko-

nuya ilişkin şu değerlendiri-

melerde bulundu: "Mayıs ayı-

nın önemli bö-

lümünde uygu-

lamada olan Ko-

vid-19 kısıtlama-

ları, beklentiler-

le uyumlu bir şe-

kilde Türk imalat

sektörü üzerinde olumsuz etki ya-

rattı. Firmaların beklentisi, kısıtlama-

ların salgını kontrol altına alma

konusunda arzu edilen etkiyi gös-

termesi ve tedbirlerin gevşetilmeye

başlanmasıyla birlikte büyüme böl-

gesine güçlü bir dönüşün yaşanabi-

leceği yönünde.

Mayısta yaygın bir şekilde de-

vam eden ve enflasyonist baskıla-

rın güçlü seyretmesinde rol oynayan

tedarik zinciri sorunları ise nis-

peten daha uzun süre etkili olacak

gibi görünüyor."

ISO Türkiye İmalat PMI Mayıs'ta 50'nin altına geriledi

İSTANBUL (DHA) - Ekonomik büyümenin öncü göstergelerinden, imalat **sanayi** performansında referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat PMI**, Mayıs'ta 49.3 ile, son bir yılda ilk kez eşik değeri 50'nin altına geriledi. Eşik değeri olan 50'nin üzerinde ölçülen tüm verilerin sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, PMI Nisanda 50.4 düzeyindeydi.

IHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, **ISO Türkiye İmalat PMI** verilerine ilişkin şunları söyledi: "Mayıs ayının önemli bölümünde uygulamada olan Covid-19 kısıtlamaları, beklentilerle uyumlu bir şekilde Türk imalat sektörü üzerinde olumsuz etki yarattı.

Firmaların beklentisi, kısıtlamaların salgını kontrol altına alma konusunda arzu edilen etkiyi göstermesi ve tedbirlerin gevşetilmeye başlanmasıyla birlikte büyüme

bölgesine güçlü bir dönüşün yaşanabileceği yönünde.

Mayısta yaygın bir şekilde devam eden ve enflasyonist baskıların güçlü seyretmesinde rol oynayan tedarik zinciri sorunları ise nispeten daha uzun süre etkili olacak gibi görünüyor."

ISO değerlendirmesinde, "Mayıs ayında Covid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması, hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açtı"na işaret edilerek, şöyle denildi: "Bu düşüşler nisan ayına göre hızlanmakla birlikte salgının geçen yılki ilk dalgasına göre çok daha sınırlı gerçekleşti.

Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi. İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla iş gücü sayılarını artırmaya devam etti ancak işe alımlar da Covid-19 kısıtlamalarından olumsuz etkilendi.

Böylece istihdam yaratma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin en düşük oranında kaydedildi. Tedarik zinciri aksaklıkları yine anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu. Ham madde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı.

Mayıs'ta belirgin gerçekleşen girdi maliyeti enflasyonu, bir önceki ayla kıyaslandığında da daha yüksek oranda kaydedildi. Türk lirasındaki değer kaybının girdi maliyetlerinde yükselişe yol açan faktörlerden biri olduğu bildirildi.

Bu gelişmelerin sonucunda firmalar satış fiyatlarını keskin şekilde yükseltti ve bu artış yılbaşından beri en yüksek oranda gerçekleşti. Satın alma faaliyetleri Mayıs ayında ılımlı bir yavaşlama kaydetti ve kısım ham madde temininde yaşanan zorluklara bağlı olarak girdi stokları da düşüş gösterdi."

En büyük 500 sanayi kuruluşunun yarattığı katma değerde 'teknolojinin' payı artıyor

İSTANBUL Sanayi Odası (İSO) tarafından hazırlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2020 Araştırması'nın sonuçlarına göre, teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer açısından, 2018'de orta yüksek ve yüksek teknolojiyle yaratılan katma değer toplamı yüzde 27,5 iken, bu oran 2019'da yüzde 30,4'e, geçen yıl ise yüzde 31,2'ye çıktı. Söz konusu araştırmada, geçen yıl teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımında yüksek teknolojinin payı yüzde 6,4 olurken orta yüksek teknolojinin payı yüzde 24,8 oldu. Orta düşük teknolojinin payı yüzde 31,5 iken, düşük teknolojinin payı ise yüzde 37 olarak belirlendi. 2019 yılında ise **İSO 500**'de yaratılan katma değer içerisinde yüksek teknolojinin payı 6,9, orta yüksek teknolojinin payı 23,5, orta düşük teknolojinin payı 29,6 ve düşük teknolojinin payı ise yüzde 40 olarak kayıtlara geçmişti. (AA)

Sanayide işler ters gidiyor

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, Mayıs'ta 49.3 olarak gerçekleşti ve son bir

yılda ilk kez eşik değer 50.0'nin altında kaydedildi. Siparişlerde en keskin yavaşlama makine ve metal ürünlerinde yaşandı. Geçen ay yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi. Ham madde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı. ● **4'TE**

Sanayide üretim baş aşağı

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI, Mayıs'ta 49.3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değer 50.0'nin altında kaydedildi. Siparişlerde en keskin yavaşlama makine ve metal ürünlerinde yaşandı

RECEP BAHAR / DETAY HABER

Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan imalat **sanayi** performansında en hızlı ve güvenilir referans kabul edilen **İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)** anketinin Mayıs 2021 dönemi sonuçları açıklandı. Eşik değer olan 50.0'nin üzerinde ölçülen tüm rakamların sektörde iyileşmeye işaret ettiği anket sonuçlarına göre, Nisan'da 50.4 olarak ölçülen manşet PMI, Mayıs'ta 49.3 olarak gerçekleşti ve son bir yılda ilk kez eşik değer 50.0'nin altında kaydedildi.

Üretimde neden sancılar yaşanıyor?

- Mayıs ayında Covid-19 kısıtlamaları ve buna bağlı olarak müşteri talebinin yavaşlaması, hem üretim hem de yeni siparişlerde gerilemelere yol açtı. Bu düşüşler Nisan ayına göre hızlanmakla birlikte salgının geçen yılki ilk dalgasına göre çok daha sınırlı gerçekleşti.

- Yeni ihracat siparişleri de hız kaybederek dört aylık büyüme sürecini sona erdirdi.

- İmalatçılar, ikinci çeyreğin ortası itibarıyla iş gücü sayılarını artırmaya devam etti

ancak işe alımlar da Covid-19 kısıtlamalarından olumsuz etkilendi. Böylece istihdam yaratma hızı, 12 aydır süregelen artış trendinin en düşük oranında kaydedildi.

- Tedarik zinciri aksaklıkları yine anket sonuçlarında öne çıkan başlıklardan biri oldu. Ham madde temininde yaşanan zorluklar, girdi fiyatlarında genel olarak artışa yol açtı.

Girdi maliyetleri arttı, zamlar geldi

- Mayısta belirgin gerçekleşen girdi maliyeti enflasyonu, bir önceki ayla kıyaslandığında da daha yüksek oranda kaydedildi. Türk lirasındaki değer kaybının girdi maliyetlerinde

yükselişe yol açan faktörlerden biri olduğu bildirildi. Bu gelişmelerin sonucunda firmalar satış fiyatlarını keskin şekilde yükseltti ve bu artış yılbaşından beri en yüksek oranda gerçekleşti.

- Satın alma faaliyetleri Mayıs ayında ılımlı bir yavaşlama kaydetti ve kısmen ham madde temininde yaşanan zorluklara bağlı olarak girdi stokları da düşüş gösterdi.

Stoklar azaldı

- Tedarikçilerin teslimat sürelerinde genele yaygın artışlar devam ederken en ciddi bozulma ana metaller ile elektronik ve elektrikli ürünler sektörlerinde gerçekleşti.

Sektörlerin çoğunda üretim yavaşladı

İstanbul Sanayi Odası Türkiye Sektörel PMI mayıs verilerine göre, takip edilen 10 sektörden 7'sinin üretimi Mayıs ayında yavaşladı. En belirgin düşüşler ağaç ve kağıt ürünleri ile makine ve metal ürünleri sektörlerinde gerçekleşti. Gıda ürünleri, elektronik ve elektrikli ürünler ve ana metal sektörlerinde büyüme kaydedildi. Covid-19'un ilk dalgasının başlangıcında olduğu gibi üretim açısından en iyi performans gösteren sektör gıda ürünleri oldu. İstihdam trendleri genel olarak olumlu seyretmeyi sürdürdü. Takip edilen 10 sektörün 8'inde çalışan sayısı arttı.

- Maliyet yüklerindeki en hızlı artış ana metaller sektöründe gerçekleşti. Takip edilen sektörler içerisinde en yüksek nihai ürün fiyatları enflasyonu makine ve metal ürünlerinde gerçekleşti.

- Kısıtlamalara bağlı olarak birikmiş işlerde yaşanan azalma, birçok sektörde firmaların satın alma faaliyetlerini sınırlandırmasına yol açtı.